

Для перевірки рівня навчальних досягнень студентів в оволодінні цими вміннями поряд із традиційними вправами на сучасному етапі широко використовуються тестові завдання. Об'єктами контролю рубіжних або підсумкових тестів з читання стають уміння розуміти основний зміст тексту; розуміти логіку повідомлення, навіть якщо слова незрозумілі; застосовувати прийоми різних видів читання (вибіркового, вивчаючого та ознайомлювального); розуміти імпліцитно виражену інформацію; критично оцінювати прочитане; порівнювати та інтерпретувати інформацію з різних текстів; розуміти основні та другорядні факти в повідомленні; вилучати задану інформацію.

Підвищити ефективність навчання іншомовного читання можна також шляхом розвитку самостійності студентів. Цілі самостійної роботи визначаються відповідно до рівня володіння студентами іноземною мовою. Основна мета для студентів з недостатньою комунікативною компетенцією - сприяти досягненню програмних цілей. Самостійна робота таких студентів спрямована на подолання недоліків та прогалин у володінні іншомовним читанням. Мета самостійної роботи з читання студентів з достатнім рівнем комунікативної компетенції - сприяти досягненню підвищених програмних вимог шляхом виконання завдань переважно творчого характеру, з використанням додаткових друкованих матеріалів.

Рекомендується така послідовність самостійної роботи з навчання читання: 1) самодіагностика труднощів читання; 2) складання плану самостійної роботи на кожен семестр в опорі на програму навчання та з урахуванням своїх досягнень; 3) власне навчання або удосконалення навичок та вмінь читання; 4) оцінювання власних успіхів. [6, С.21-22].

Список літератури

1. Бородіна Г.І., Бовчалюк Я.П. Система і характер вправ професійно-орієнтованого підручника для інтенсивного навчання читання. - Іноземні мови. - 2000. - № 3. - С.37-39.
2. Гапон Ю.А. Система умовно-мовленнєвих вправ для навчання аспірантів читання науково-технічної літератури англійською мовою. - Іноземні мови. - 2002. - № 1. - С.26-28.
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. - К.: Ленвіт, 1999. - 320 с
4. Морська Л.І. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов для спеціальних цілей. - Іноземні мови. - 2002. - № 2. - С.23-24.
5. Токменко О. Європа національних мов і Європа багатомовності (Мови в професійній освіті: ключові концепції). - Іноземні мови в навчальних закладах. - 2003. - № 3. - С. 12-16.
6. Труханова Т.І. Формування навчальної компетенції студентів немовних вищих закладів освіти. - Іноземні мови. - 2002. - № 3. - С.21-24.

В статье рассматриваются вопросы формирования навыков и умений иностранного чтения литературы по специальности студентов.

The article deals with the questions of forming skills of foreign language reading of the students' professional texts.

УДК 378.147

В.О. Гребенюк, викл., І.О. Головка, викл.

Кіровоградський національний технічний університет

Усі «за» і «проти» дистанційного навчання

У цій статті описані тенденції розвитку дистанційного навчання через Інтернет і зроблена спроба розкрити усі «за» і «проти» дистанційного навчання на сьогоднішній день.
дистанційне навчання, телекомунікаційні технології, Web- технології

Дистанційне навчання - це далеко не нове явище. Одним із самих нових віянь є навчальне телебачення, проте, і воно має досвід десятиліть. В даний час ми відчуваємо на собі «віртуальну лихоманку» дистанційного навчання внаслідок появи мережі Інтернет. У цій статті буде розглянуто, чому це відбувається.

Основною відмінною рисою дистанційної освіти від інших типів освіти є широке використання телекомунікаційних технологій в навчальному процесі. Телекомунікації використовуються як при синхронному варіанті дистанційної освіти, так і при асинхронному. За їх допомогою може здійснюватися як забезпечення студентів необхідними матеріалами для навчання, так і перевірка отриманих студентами знань, спілкування з викладачем. Існує безліч реалізованих проектів дистанційної освіти, які відрізняються між собою технологіями та носіями інформації - від використання паперових носіїв та телефонного зв'язку до організації телеконференцій через супутники.

Серед телекомунікаційних технологій, що використовуються для дистанційної освіти, можна назвати: E-mail, комп'ютерні телеконференції, дошки оголошень (використовуються для розсилання матеріалів); on-line комп'ютерних мереж (для обміну письмовими повідомленнями); телевізійні передачі; телевізійні передачі кабельного телебачення; радіотрансляції; факсимільний зв'язок (для пересилки документів); телефонний зв'язок (для обміну звуковими повідомленнями); відеоконференції шляхом телетрансляції із зворотним зв'язком по телефону; двонаправлені відеоконференції з використанням комп'ютерних мереж; двонаправлені відеоконференції з використанням супутникових телемостів.

Найбільш ефективними для дистанційної освіти в плані засвоєння студентами матеріалу є відеоконференції. Так, дослідження, проведені зарубіжними вченими, показали, що при телефонній розмові вдається отримати, в середньому, 10 % від загального обсягу інформації, що транслюється. Використання телефонного зв'язку в сукупності з факсимільним дозволяє збільшити обсяги інформації до 25 %. У випадку коли є можливість у процесі розмови слідкувати за жестикуляцією і мімікою співбесідника, коефіцієнт ефективності передачі інформації досягає 60 %.

Відеоконференції з використанням супутників забезпечують найвищу якість передачі інформації, проте відзначаються і високою вартістю, тому знайшли використання лише в окремих проектах. Більш доступною за вартістю технологією є проведення відеоконференцій на основі використання комп'ютерних мереж - як локальних так і глобальних. В силу своєї розвинутості найбільш перспективною в цьому плані вважається мережа Internet.

Окрім організації відеоконференцій, в Internet існує ряд інших можливостей для дистанційної освіти, наприклад, тут можна здійснити розсилку матеріалів (чи комп'ютерних навчальних курсів) по електронній пошті; забезпечити зворотній зв'язок (передачу результатів тестування, контрольних, курсових і дипломних робіт); провести обговорення, опитування чи екзамен в діалоговому режимі; отримати доступ до інформації на певну тематику (за допомогою спеціальних пошукових програм); попрацювати з гіпертекстовими навчальними курсами та ін. З цією метою можна використати загальноживане програмне забезпечення (браузери, програми електронної пошти, IRC-програми та ін.).

Популярність Web-технологій, а також вільний доступ в Інтернет за допомогою модемного зв'язку, значно вплинули на збільшення числа користувачів мережі Інтернет.

Інтернет, необхідні засоби зв'язку і комп'ютерні технології дозволяють зробити комп'ютерне навчання більш цікавим. З'являються все нові і нові проекти і винаходи в цій галузі використання мережі Інтернет.

Існують три причини величезного інтересу до дистанційного навчання через Інтернет. Перша полягає в тому, що існує потреба в простій достовірній інформації. Друга - у тім, що технології для задоволення цих потреб є вже зараз і надалі будуть тільки удосконалюватися. І третя причина полягає в тому, що всі сфери діяльності розглядають дистанційне навчання як новий важливий ринок і, отже, можливість ділової діяльності.

Рік від року все зростаюче число людей має потребу в навчанні визначеного типу і поза освітніми установами для того, щоб мати можливість працювати в повну силу. Тільки в США сьогодні витрачається понад 200 мільярдів доларів у рік на додаткову освіту і більше 50 мільярдів доларів у рік на підвищення кваліфікації. Багато політиків у США й інших країнах розглядають дистанційну освіту як ту, що подає великі надії, тому що вона може підійти всім бажаним, а плата за неї набагато менше, ніж при очній формі навчання. Крім цього можна вибрати визначені навчальні курси, тобто одержувати так зване «освіта за замовленням», що так само дає деяка перевага в ціні в порівнянні з існуючою моделлю очної освіти.

Але не можна сліпо вірити в необмежені можливості Інтернету й у те, що Web-технології можуть бути успішно і без яких-небудь проблем застосовані у всіх сферах освіти. Спочатку Інтернет був націлений на передачу і прийом простої текстової інформації. Пізніше треба було передавати електронні зображення, потім - аудіо- і відеоінформацію. Сьогоднішні вимоги до Інтернету - це можливість розміщення великого програмного забезпечення, що легко б працювало у користувача.

В даний час на розвиток дистанційного навчання впливають два основних фактори: доступ в Інтернет і його якість зв'язку. Звичайно від 20 до 50 мільйонів користувачів одночасно користуються chat, surf, електронною поштою чи просто «знаходяться» в Інтернеті. Але, чим більша кількість людей одночасно працює в Інтернеті, тим гірше якість зв'язку. Межі його можливостей виявляються щодня: низька якість зв'язку, тривале завантаження і тривалий час відповіді. Але ті слухачі, що мають сучасну якість зв'язку по Інтернету, можуть працювати з Web-сайтами з об'ємною графікою, гарною якістю аудіоінформації і навіть з невеликою кількістю відеоматеріалів. Найкраща якість навчання буде саме в цих людей. Однак, щоб матеріал дійшов до кожного конкретного слухача, він повинний бути в основному текстовим, але в деяких випадках це занадто велике обмеження. Нарешті, існують такі люди, що не мають доступу в Інтернет, тому що або не мають його взагалі, або місце, відкля можна увійти в Інтернет, не пристосовано для навчання. Не кожна кімната і не в кожному будинку відповідає умовам, необхідним для навчання через Інтернет. Це зв'язано з тим, що дистанційне навчання може зажадати кілька годин роботи в Інтернет, а, з тієї причини, що більшість користувачів Інтернет (принаймні, для дистанційного навчання) використовують телефонні лінії, доступ повинен вироблятися відтіля, де телефон буде вільний увесь цей час. Крім цього, у багатьох місцях доступ в Інтернет з метою дистанційного навчання можливий, але робота в Інтернеті буде заповодувати занепокоєння навколишнім чи навпаки - навколишні будуть заважати зосередитися учню. На думку студентів дистанційних курсів Стенфордського університету - усі ці проблеми далеко не прості.

Ще одна задача, що вимагає якнайшвидшого рішення, полягає в тому, що дистанційне навчання повинне бути інтерактивним. Студенти повинні мати можливість спілкуватися з викладачами. При аналізі роботи багатьох існуючих навчальних систем часто виявляється, що взаємодія обмежується можливістю переміщення по системі і поштовому спілкуванні з лектором і іншими студентами. В даний час при можливості

здійснення гарної якості зв'язку цього вже не досить. Усім би дуже хотілося, щоб дистанційна освіта являло собою «віртуальний клас», що складається зі студентів і викладацького складу, що територіально знаходяться далеко одного від одного, навіть у різних країнах. У майбутньому курси дистанційного навчання могли б обслуговуватися цілою командою фахівців, наприклад, один викладач міг би планувати й організовувати курс, другий – «читати» лекції, третій - забезпечувати взаємозв'язок між учнями, четвертий - оцінювати старання студентів.

Мікропроцесорні засоби могли б допомагати учням і їхнім вчителям в розвитку індивідуальних курсів дистанційного навчання, що складаються з визначеної послідовності маленьких «навчальних модулів». Викладачі контролювали б вхід у навчальну програму, навчальні матеріали, такі, як слайди чи мультимедійні презентації, пускові браузері на комп'ютерах студентів, а також те, що викладачу потрібно для процесу навчання, наприклад, дошку оголошень, бібліотеки і, нарешті, самих учнів. Викладач читав би лекції (аудіо) прямо через Інтернет. Студенти звертали б на себе увагу викладачів за допомогою електронного «підняття руки».

Більшість з цих ідей, можливо, буде втілено в життя в найближчому майбутньому. А поки що можна з упевненістю говорити про те, що дистанційне навчання через Інтернет сьогодні затребуване і, отже, буде швидко розвиватися. Адже для його розвитку зараз мають всі можливості, як у технічному плані, так і в інтелектуальному. Ну, а коли перед людиною стоїть визначена мета, і для її досягнення необхідні додаткові знання, то одержати їх можна не тільки традиційними способами, але і шляхом дистанційного навчання через Інтернет. І ці знання будуть не гірше, а то і краще тих, котрі одержать студенти, що навчаються, наприклад, у якому-небудь очному навчальному закладі.

Використання Internet для дистанційного навчання в Україні має свої обмеження. Зокрема, проведення відеоконференцій, вимагає наявності дорогого обладнання - відеокамер, відео- та аудіо-плат, динаміків, а також для якісної передачі відео та аудіо інформації - каналів з досить високою швидкістю передачі - не менше 200 Кбіт/с (при менших швидкостях кадри зображення оновлюються досить повільно). На сьогоднішній день досить низький процент населення України використовує Internet взагалі. Тому використання сучасних телекомунікаційних технологій в дистанційному навчанні на Україні залишається справою майбутнього.

Список літератури

1. Дмитриева Е.И. О перспективах и возможностях дистанционного обучения иностранным языкам с использованием компьютерных телекоммуникационных сетей // Иностранный язык в школе. — 1997. — № 2. — С. 11-15.
2. Леонтьев А.Н. Психолингвистические очерки. — М.: Наука, 1970. — С. 46.
3. Хуторский Д.О. Принципы дистанционного творческого обучения // Эл. журнал "Эйдос". — 1998. — №1. — С.16.

В статье описаны тенденции развития дистанционного обучения через Интернет и сделана попытка раскрыть все «за» и «против» дистанционного обучения на сегодняшний день.

The article deals with the tendencies of development and the problems of distance-learning through Internet.

УДК 378.147

В.О. Гребенюк, викл., І.О. Головка, викл.

Кіровоградський національний технічний університет